

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1 .

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2021 року

М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини**

ЗМІСТ

	Стор.
1. Структура вивчення навчальної дисципліни	3
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	3
1.2. Лекції	4
1.3. Семінарські заняття	7
1.4. Самостійна робота студентів	16
1.5. Індивідуальні завдання	16
1.6. Підсумковий контроль	17
2. Схема нарахування балів	20
3. Рекомендовані джерела	22
4. Інформаційні ресурси в Інтернеті	26

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Денна форма навчання					
		Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Міжнародний комерційний арбітраж як засіб розв'язання спорів, що виникають у сфері міжнародних комерційних відносин	4	2	2	–	–	2
2.	Міжнародно-правові та національні джерела регулювання міжнародного комерційного арбітражу	4	2	2	–	–	2
3.	Арбітражна угода як засіб формування компетенції арбітражу	14	4	4	–	–	6
4.	Формування складу арбітражу	8	2	2	–	–	4
5.	Арбітражне провадження	14	4	4	–	–	8
6.	Докази і доказування	8	2	2	–	–	4
7.	Забезпечувальні заходи	6	2	–	–	–	4
8.	Застосовуване право	8	2	2	–	–	4
9.	Арбітражні витрати	8	2	2	–	–	4
10.	Арбітражні рішення: порядок винесення, набрання законної сили та механізм оскарження	10	2	2	–	–	6
11.	Виконання арбітражних рішень Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень	20	4	4	–	–	10
12.	Міжнародний комерційний арбітраж в Україні та у зарубіжних країнах	16	2	–	–	–	10
Всього годин:		120	30	26	–	–	64

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Міжнародний комерційний арбітраж як засіб розв'язання спорів, що виникають у сфері міжнародних комерційних відносин	2
1.1.	Загальна характеристика арбітражного (третейського) порядку	

1.2.	розгляду спорів.	
1.3.	Поняття міжнародного комерційного арбітражу. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.	
	Загальна характеристика компетенції міжнародного комерційного арбітражу.	
2.	Міжнародно-правові та національні джерела регулювання міжнародного комерційного арбітражу	2
2.1.	Женевський протокол про арбітражні застереження 1923 р. і Женевська конвенція про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р.	
2.2.	Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва (1972 р.) та Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності (1992 р.)	
2.3.	Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.	
2.4.	Загальна характеристика Нью-Йоркської конвенції 1958 року.	
3.	Арбітражна угода як засіб формування компетенції арбітражу	4
3.1.	Поняття і природа арбітражної угоди як правової основи для передачі спору на рішення третейського суду.	
3.2.	Арбітражне застереження і третейський запис.	
3.3.	Істотні і факультативні умови арбітражної угоди. Можливість визначення в арбітражній угоді права, яке застосовуватиметься при розгляді справи.	
3.4.	Підстави для визнання арбітражної угоди недійсною. Багатоступеневі арбітражні угоди.	
4.	Формування складу арбітражу	2
4.1.	Формування складу арбітражу: принципи та порядок здійснення.	
4.2.	Особливості формування складу арбітражів ad hoc.	
4.3.	Статус арбітра. Кваліфікаційні вимоги до діяльності арбітра.	
4.4.	Незалежність та неупередженість як засадничі принципи діяльності арбітра.	
5.	Арбітражне провадження	4
5.1.	Порядок пред'явлення позову по суті спору у міжнародному комерційному арбітражі	
5.2.	Вимоги до форми позовної заяви. Документи, які додаються до позовної заяви.	
5.3.	Визначення підсудності справи.	
5.4.	Початок арбітражного провадження.	
5.5.	Обрання норм права, які застосовуються при розгляді даної справи. про асоціацію.	
6.	Докази і доказування у міжнародному комерційному арбітражі	2
6.1.	Зміст доказування у міжнародному комерційному арбітражі.	
6.2.	Стандарт доказування у міжнародному комерційному арбітражі.	
6.3.	Поняття та обсяг доказування. Обставини, які не потребують доказування.	
6.4.	Види доказів.	
7.	Забезпечувальні заходи	2
7.1.	Юрисдикція та компетенція щодо застосування забезпечувальних заходів.	
7.2.	Межі юрисдикції суду.	

7.3.	Види забезпечувальних заходів.	
8.	Застосовуване право у міжнародному комерційному арбітражі	2
8.1.	Передумови правозастосування у міжнародному комерційному арбітражі.	
8.2.	Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до встановлення здатності сторін до укладення арбітражної угоди.	
8.3.	Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до правовідносин між сторонами спору (Substantive Law).	
8.4.	Право країни місця виконання арбітражного рішення та його вплив на вирішення спору у міжнародному комерційному арбітражі.	
9	Арбітражні витрати	2
9.1.	Поняття і структура арбітражних витрат.	
9.2.	Арбітражний збір та порядок його розрахунку.	
9.3.	Витрати сторін пов'язані із підготовкою та розглядом справи.	
9.4.	Структура додаткових витрат та порядок їх обрахування.	
10.	Арбітражні рішення: порядок винесення, набрання законної сили та механізм оскарження	2
10.1.	Підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.	
10.2.	Винесення арбітражного рішення.	
10.3.	Форма і зміст арбітражного рішення.	
10.4.	Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу.	
10.5.	Можливість перегляду винесеного арбітражного рішення.	
11.	Виконання арбітражних рішень. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень	4
11.1.	Суб'єкти визнання та виконання арбітражних рішень.	
11.2.	Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень.	
11.3.	Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, встановлена Конвенцією 1958 р.	
11.4.	Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.	
12	Міжнародний комерційний арбітраж в Україні та зарубіжних країнах	2
12.1.	Характеристика основних положень Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Його відповідність Типовому закону ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговельний арбітраж».	
12.2.	Характеристики інших нормативних актів України, норми яких регулюють питання міжнародного комерційного арбітражу.	
12.3.	Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародний комерційний арбітраж.	
12.4.	Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний комерційний арбітраж.	
12.5.	Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж.	
	Усього	30

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Міжнародний комерційний арбітраж як засіб розв'язання спорів, що виникають у сфері міжнародних комерційних відносин.

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Загальна характеристика арбітражного (третейського) порядку розгляду спорів. Подібність і розбіжності державних і третейських судів.
- 1.2. Поняття міжнародного комерційного арбітражу. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.
- 1.3. Загальна характеристика компетенції міжнародного комерційного арбітражу.
- 1.4. Види третейських судів, які розглядають спори по зовнішньоекономічних контрактах.
- 1.5. Поняття постійно діючих арбітражних органів, їх загальна характеристика
- 1.6. Поняття арбітражу ad hoc.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: арбітраж, третейський суд, альтернативне вирішення спорів, арбітраж ad hoc, постійно діючий арбітраж.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Місце арбітражного порядку вирішення спорів серед інших юрисдикційних та неюрисдикційних способів вирішення спорів. Загальній характеристиці загальних та спеціальних ознак арбітражного (третейського) порядку розгляду спорів. Визначати подібність і розбіжності державних і третейських судів. Давати поняття міжнародного комерційного арбітражу – як способу вирішення комерційних спорів незалежним та неупередженим складом арбітражу. Визначати сферу застосування арбітражного способу вирішення спорів, знати їх компетенцію та визначати види арбітражу залежно від сутності матеріально-правових вимог, що визначені як предмет спору.

Також студенти мають бути готові здійснювати загальну характеристику компетенції міжнародного комерційного арбітражу, в тому числі окремих арбітражних інституцій: передусім МКАС та МАК при ТПП України, Лондонського міжнародного арбітражного суду, Інституту арбітражу Стокгольмської торгової палати.

Вільно розмежовувати види третейських судів на основі порядку їх формування, предмету спорів, застосовуваного права тощо. Також знати про спеціалізацію вирішення спорів різними міжнародними арбітражними інституціями. Знати поняття постійно діючих арбітражних органів, давати їх загальну характеристику, відмінності та особливості арбітражних проваджень. Знати сутність арбітражу ad hoc та володіти базовими знаннями про специфіку організації арбітражного розгляду в таких арбітражах.

Семінарське заняття 2.

Тема 2. Міжнародно-правові та національні джерела регулювання міжнародного комерційного арбітражу

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Женевський протокол про арбітражні застереження 1923 р. і Женевська конвенція про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р..

2.2. Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва (1972 р.) та Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності (1992 р.).

2.3. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

2.4. Загальна характеристика Нью-Йоркської конвенції 1958 року.

2.5. Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговий арбітраж» 1985 р. Основні положення Типового закону і значення для уніфікації норм національного законодавства з питань міжнародного комерційного арбітражу.

2.6. Загальна характеристика Європейської Конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Сфера застосування Конвенції.

2.7. Конвенція 1965 р. про врегулювання інвестиційних Арбітражний і погоджувальний Регламенти ІКСІД.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Женевський протокол 1923 р., Женевська конвенція 1927 р., Нью-Йоркська конвенція 1958 року, Європейська Конвенція 1961 р., Типовий закон ЮНСІТРАЛ 1985 р.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Детально знати матеріал про Женевський протокол про арбітражні застереження 1923 р. і Женевську конвенцію про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р.: їх історію прийняття, цілі, держави підписанти, підстави та передумови їх заміни наступними актами. Знати, що Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва (1972 р.) та Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності (1992 р.). були прийняті як регіональні акти, а також розуміти їх історію прийняття, цілі, знати держав-підписантів, підстави та передумови їх застосування.

В загальних рисах розуміти процес визнання і виконання іноземних арбітражних рішень. Давати загальну характеристику Нью-Йоркської конвенції 1958 року, знати її зміст, держав-підписантів, підстави та умови її застосування. Володіти джерельною базою щодо практики застосування цієї конвенції та знати базові рішення Верховного Суду, які визначають правовий режим застосування конвенції в Україні.

Розуміти, що Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговий арбітраж» 1985 р. є модельним актом, який є типовим для країн світу при розробці своїх внутрішніх актів та взірцевим для арбітражних інституцій при розробці регламентів для вирішення спорів. Детально знати основні положення Типового закону і розуміти його значення для уніфікації норм національного законодавства з питань міжнародного комерційного арбітражу.

Здійснювати загальну характеристику Європейської Конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р., знати сферу її застосування, а також основні положення, які мають значення для практики вирішення спорів. Знати статус цієї конвенції.

Знати загальні положення Конвенції 1965 р. про врегулювання інвестиційних Арбітражний і погоджувальний Регламенти ІКСІД та їх зміст, підстави та порядок застосування.

Семінарське заняття 3.

Тема 3. Арбітражна угода як засіб формування компетенції арбітражу

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Поняття і природа арбітражної угоди як правової основи для передачі спору на рішення третейського суду. Арбітражне застереження і третейський запис.
- 3.2. Вимоги до форми арбітражної угоди в різних країнах світу. Істотні і факультативні умови арбітражної угоди.
- 3.3. Підстави для визнання арбітражної угоди недійсною.
- 3.4. Багатоступеневі арбітражні угоди. Дія арбітражної угоди щодо третіх сторін.
- 3.5. Концепція автономності арбітражної угоди.
- 3.6. Арбітрабельність спору та його критерії.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: арбітражна, угода, третейське застереження, альтернативні арбітражна угода, контракт, матеріально правовий контракт, матеріальне право, застосовуване право, склад арбітражу, дійсність арбітражної угоди, чинність арбітражної угоди, виконуваність арбітражної угоди.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Визначати поняття і природу арбітражної угоди як правової основи для передачі спору на рішення третейського суду. Знати, що арбітражне застереження і третейський запис є угодами про передачу на вишення арбітражу спорів із одночасним вилученням таких спорів з юрисдикції державних судів. Розуміти пророгацій ний та дерогаційний ефекти арбітражних угод. Визначати загальні та спеціальні вимоги до форми арбітражної угоди в різних країнах світу. Вільно знати істотні і факультативні умови арбітражної угоди, вміти їх називати, аналізувати, розуміти їх правове значення та правові наслідки.

Знати підстави для визнання арбітражної угоди недійсною, визначені як в українському законодавстві, так і в міжнародних актах.

Володіти знаннями про багатоступеневі арбітражні угоди, вміти їх аналізувати та застосовувати (реалізовувати). Володіти матеріалом щодо дії арбітражної угоди стосовно третіх сторін та їх правових наслідків.

Концепція автономності арбітражної угоди як угоди, що не залужить від дійсності матеріально-правового контракту в якому вона міститься.

Детально знати положення чинного законодавства України про арбітрабельність спору та його критерії, відмежовувати арбітрабельні та неарбітрабельні спори.

Семінарське заняття 4.

Тема 4. Формування складу арбітражу

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Формування складу арбітражу: принципи та порядок здійснення.
- 5.2. Особливості формування складу арбітражів ad hoc.
- 5.3. Особливості формування складу арбітражу у разі відсутності домовленості сторін.
- 5.4. Статус арбітра. Кваліфікаційні вимоги до діяльності арбітра.
- 5.5. Процедура визначення кількості і призначення арбітрів. Відвід арбітрів.
- 5.6. Припинення мандата арбітра.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: склад арбітражу, арбітражний трибунал, арбітр, статус арбітра, відвід, арбітра, компетенція, повноваження, приймання функцій арбітра, домінування арбітра.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Знати порядок формування складу арбітражу: принципи та порядок здійснення права сторони на формування складу арбітражу. Володіти знаннями про статус рекомендованого (закритого) та відкритого списків арбітражу. Знати особливості формування складу арбітражів ad hoc, їх статус та вимоги до арбітрів.

Усвідомлювати та вільно володіти матеріалом про особливості формування складу арбітражу у разі відсутності домовленості сторін, знати основні тактичні прийоми сторін пов'язані із формуванням складу арбітражу. Знати статус арбітра, вимоги до його кваліфікації, знань, умінь і навичок для ефективного вирішення спорів. Кваліфікаційні вимоги до діяльності арбітра: незалежність, неупередженість, рівне відношення до сторін.

Знати процедура визначення кількості і призначення арбітрів відповідно до регламентів основних арбітражних центрів світу. Підстави та умови відводу арбітрів та інші підстави припинення повноважень арбітра. Вільно визначати наявність чи відсутність конфлікту інтересів.

Припинення мандата арбітра: підстави, наслідки, порядок заміни та вступу у справу «нового» арбітра. Відповідальність арбітрів.

Семінарське заняття 5. Тема 5. Арбітражне провадження

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Порядок пред'явлення позову по суті спору у міжнародному комерційному арбітражі.
- 5.2. Вимоги до форми позовної заяви. Документи, які додаються до позовної заяви.
- 5.3. Визначення підсудності справи. Доктрина «компетенції компетенції» (Competenz-Competenz).
- 5.4. Заяви третейського суду щодо компетенції.
- 5.5. Початок арбітражного провадження.
- 5.6. Визначення місця проведення арбітражного розгляду. Мова арбітражного розгляду.
- 5.7. Обрання норм права, які застосовуються при розгляді даної справи.
- 5.8. Слухання та розгляд документів. Призначення експертів.
- 5.9. Строки розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
- 5.10. Особливості провадження у справах в арбітражах ad hoc.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: арбітражний розгляд, процес вирішення спору, склад арбітражу, арбітраж, арбітр, стадії арбітражного розгляду, дослідження доків, доктрина компетенції-компетенції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Порядок пред'явлення позову по суті спору у міжнародному комерційному арбітражі: його стадії, порядок сплати збору, комунікації з арбітражною установою та секретаріатом. Знати вимоги до форми позовної заяви, порядок її складання, основні частини, обов'язкові положення, що повинні бути відображені тощо. Знати порядок оформлення та подання документів, які додаються до позовної заяви, завірення їх копій, знати порядок подання електронних документів.

Здійснювати визначення підсудності справи та правила визнання арбітражу компетентним щодо вирішення конкретного спору. Мати знання щодо доктрини «компетенції компетенції» (Competenz-Competenz) та знати практичні аспекти її застосування на практиці.

Порядок вчинення заяв сторін та їх представників до третейського суду щодо компетенції, у тому числі заяв щодо оспорення компетенції. Початок арбітражного провадження. Визначення місця проведення арбітражного розгляду. Мова арбітражного розгляду.

Володіти знаннями про порядок обрання норм права, які застосовуються при розгляді даної справи до сутності спору та відмежовувати таке право від інших систем права, які застосовуються при розгляді і вирішення спорів в міжнародному комерційному арбітражі. Слухання та розгляд документів. Призначення експертів.

Знати строки розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі та наслідки пропуску строків. Мати знання про особливості провадження у справах в арбітражах ad hoc.

Семінарське заняття 6. **Тема 6. Докази і доказування** **у міжнародному комерційному арбітражі**

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Зміст доказування у міжнародному комерційному арбітражі.
- 5.2. Поняття та обсяг доказування.
- 5.3. Обставини, які не потребують доказування. Значення прецеденту у доказуванні.
- 5.4. Тягар доказування в міжнародному комерційному арбітражі.
- 5.5. Критерії оцінювання доказів. Критерії оцінювання доказів.
- 5.6. Види доказів. Належність та допустимість доказів у міжнародному комерційному арбітражі.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: докази, доказування, експерт призначений стороною, експерт, призначений складом арбітражу, огляд доказів за їх місцем знаходження, опитування, експерта, опитування свідків.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Знати предмет та зміст процесу доказування у міжнародному комерційному арбітражі. Поняття та обсяг доказування. Стандарт доказування. Обставини, які не потребують доказування. Значення прецеденту у доказуванні, а також значення правових позицій Верховного Суду. Тягар доказування в міжнародному комерційному арбітражі. Критерії оцінювання доказів загалом. Критерії оцінювання окремих видів доказів. Види доказів. Належність та допустимість доказів у міжнародному комерційному арбітражі.

Семінарське заняття 7-8. **Тема 8. Застосовуване право** **у міжнародному комерційному арбітражі**

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Передумови правозастосування у міжнародному комерційному арбітражі.
- 5.2. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до встановлення здатності сторін до укладення арбітражної угоди.
- 5.3. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до арбітражної угоди.

- 5.4. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до правовідносин між сторонами спору (Substantive Law).
- 5.5. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до порядку розгляду і вирішення спору (Procedural Law).
- 5.6. Право країни місця виконання арбітражного рішення та його вплив на вирішення спору у міжнародному комерційному арбітражі.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: право, що застосовується до розгляду і вирішення спорів, право, що застосовується до арбітражного розгляду, право, що застосовується до чинності арбітражної угоди, право, що застосовується до здатності сторін арбітражної угоди на її укладення та підписання, право, що застосовується до порядку подання доказів та їх оцінки, право, що застосовується до порядку визнання та виконання арбітражної угоди.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Вільно володіти матеріалом про передумови правозастосування у міжнародному комерційному арбітражі (арбітражну угоду, арбітрабельність, формування складу арбітражу та інші). Розуміти теоретичні засади визначення права, застосовуваного до встановлення здатності сторін до укладення арбітражної угоди (знати критерії та колізійні принципи визначення правосуб'єктності компаній та фізичних осіб, а також інших учасників арбітражних розглядів), визначати їх право на підписання арбітражних угод. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до арбітражної угоди (оцінювати дійсність, чинність та виконуваність арбітражних угод). Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до правовідносин між сторонами спору (Substantive Law), як права на основі якого вирішуються спори у міжнародних комерційних арбітражах. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до порядку розгляду і вирішення спору (Procedural Law), як процесуального права на основі якого спір розглядається та вирішується. Право країни місця виконання арбітражного рішення та його вплив на вирішення спору у міжнародному комерційному арбітражі, як права на основі якого постановлене рішення, яке набрало законної сили буде оцінюватись у світлі положень ст. 5 Конвенції 1958 року про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень судом країни місця його виконання.

Семінарське заняття 9.

Тема 9. Арбітражні витрати

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Поняття і структура арбітражних витрат.
- 5.2. Арбітражний збір та порядок його розрахунку. Структура арбітражного збору.
- 5.3. Витрати сторін пов'язані із підготовкою та розглядом справи.
- 5.4. Особливості доказування, обрахування та компенсації витрат на юридичний супровід.
- 5.5. Структура додаткових витрат та порядок їх обрахування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: арбітражні витрати, арбітражний збір, реєстраційний збір, витрати на правову допомогу, структура арбітражних витрат, гонорар арбітра, гонорар успіху.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Знання поняття і структури арбітражних витрат, їх особливості порівняно із судовим збором. Порядок сплати арбітражних витрат у провідних арбітражних інституціях світу. Арбітражний збір та порядок його розрахунку. Структура арбітражного збору як збору спрямованого на забезпечення діяльності складу арбітражу та секретаріату.

Витрати сторін, пов'язані із підготовкою та розглядом справи та порядок їх стягнення. Докази, якими підтверджуються витрати сторін. Розумність витрат сторін та їх пропорційність складності справи як критерій оцінки для наявності підстав для стягнення витрат сторін.

Особливості доказування, обрахування та компенсації витрат на юридичний супровід. Структура додаткових витрат та порядок їх обрахування і доказування.

Семінарське заняття 10.

Тема 10. Арбітражні рішення: порядок винесення, набрання законної сили та механізм оскарження

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
- 10.2. Мирова угода.
- 10.3. Винесення арбітражного рішення. Форма і зміст арбітражного рішення.
- 10.4. Види рішень в арбітражі.
- 10.5. Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу.
- 10.6. Можливість перегляду винесеного арбітражного рішення. Сторони, які можуть вносити клопотання про перегляд рішення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: рішення арбітражу, остаточне рішення арбітражу, додаткове рішення арбітражу, проміжне рішення арбітражу, постанова з питань компетенції, наказ (розпорядження) складу арбітражу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Знання про підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі: за рішенням голови арбітражної установи, з підстав, які віднесені до повноважень складу арбітражу. Мирова угода, підстави, порядок та наслідки її укладення. Вирішення арбітражем спорів як дружнім посередником. Медіація в арбітражі та порядок оформлення її результатів.

Винесення арбітражного рішення. Форма і зміст арбітражного рішення. Види рішень в арбітражі: остаточні, проміжні, додаткові. Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу та порядок набрання ними чинності. Можливість перегляду винесеного арбітражного рішення. Сторони, які можуть вносити клопотання про перегляд рішення.

Семінарське заняття 11-12.

Тема 11-12. Виконання арбітражних рішень.

Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

Міжнародний комерційний арбітраж в Україні та у зарубіжних країнах

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Суб'єкти визнання та виконання арбітражних рішень.
- 11.2. Підстави відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень.
- 11.3. Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень.
- 11.4. Нью-Йоркська Конвенція 1958 р. про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.

11.5. Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, встановлена Конвенцією 1958 р. Підстави, передбачені Конвенцією для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.

11.6. Характеристика основних положень Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Його відповідність Типовому закону ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговельний арбітраж».

11.7. Характеристики інших нормативних актів України, норми яких регулюють питання міжнародного комерційного арбітражу.

11.8. Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародний комерційний арбітраж.

11.9. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний комерційний арбітраж.

11.10. Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: визнання та виконання арбітражних рішень, підстави відмови у визнанні та виконанні арбітражних рішень, публічний порядок, поінформованість сторони про дату, час і місце арбітражного розгляду, склад арбітражу, який розглядаєж та вирішує спір, імперативні норми.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Суб'єкти визнання та виконання арбітражних рішень. Підстави відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень. Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень. Нью-Йоркська Конвенція 1958 р. про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.

Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, встановлена Конвенцією 1958 р. Підстави, передбачені Конвенцією для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.

Характеристика основних положень Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Його відповідність Типовому закону ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговельний арбітраж». Характеристики інших нормативних актів України, норми яких регулюють питання міжнародного комерційного арбітражу.

Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародний комерційний арбітраж. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний комерційний арбітраж. Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж.

1.4. Самостійна робота студентів

- Скласти порівняльну таблицю правового регулювання арбітражу в Україні та одній з країн на вибір студентів (Великобританія, Франція, Польща, Китай, Швеція, Німеччина, Австрія, США, Швейцарія).
- Схематично окреслити основні етапи арбітражного розгляду в МКАС при ТПП України. Відповідно до чинного регламенту.
- Написати есе на тему: «Забезпечувальні заходи в арбітражі».
- Написати есе на тему: «Переваги та недоліки арбітражного порядку вирішення спорів поряд із вирішенням спорів в державних судах».
- Підготувати порівняльну таблицю основних положень регламентів світових арбітражних центрів (на вибір студентів).

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refere* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Темі рефератів-оглядів

1. Загальна характеристика компетенції міжнародного комерційного арбітражу.
2. Поняття міжнародного комерційного арбітражу. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.
3. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.
4. Загальна характеристика Європейської Конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Сфера застосування Конвенції.
5. Поняття і природа арбітражної угоди як правової основи для передачі спору на рішення третейського суду.
6. Вимоги до форми арбітражної угоди в різних країнах світу.
7. Особливості формування складу арбітражів *ad hoc*.
8. Особливості формування складу арбітражу у разі відсутності домовленості сторін.
9. Доктрина «компетенції компетенції» (*Competenz-Competenz*).
10. Початок арбітражного провадження.
11. Зміст доказування у міжнародному комерційному арбітражі.
12. Тягар доказування в міжнародному комерційному арбітражі.

13. Юридична сила постанов арбітражу з питань забезпечувальних заходів
14. Проблеми реалізації заходів забезпечення в порядку арбітражу.
15. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до встановлення здатності сторін до укладення арбітражної угоди.
16. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до правовідносин між сторонами спору (Substantive Law).
17. Витрати сторін пов'язані із підготовкою та розглядом справи.
18. Структура додаткових витрат та порядок їх обрахування.
19. Підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
20. Можливість оскарження рішення міжнародного комерційного арбітражу і підстави оскарження.
21. Підстави відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень.
22. Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень.
23. Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародний комерційний арбітраж.
24. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний комерційний арбітраж.
25. Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Загальна характеристика арбітражного (третейського) порядку розгляду спорів. Подібність і розбіжності державних і третейських судів.
2. Поняття міжнародного комерційного арбітражу.
3. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.
4. Загальна характеристика компетенції міжнародного комерційного арбітражу.
5. Види третейських судів, які розглядають спори по зовнішньоекономічних контрактах.
6. Поняття постійно діючих арбітражних органів, їх загальна характеристика.
7. .
8. Женевський протокол про арбітражні застереження 1923 р. і Женевська конвенція про приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1927 р.
9. Московська конвенція про вирішення арбітражним шляхом цивільно-правових спорів, які впливають з відносин економічного і науково-технічного співробітництва (1972 р.) та Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності (1992 р.).
10. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.
11. Загальна характеристика Нью-Йоркської конвенції 1958 року.
12. Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговий арбітраж» 1985 р.
13. Основні положення Типового закону і значення для уніфікації норм національного законодавства з питань міжнародного комерційного арбітражу.
14. Загальна характеристика Європейської Конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Сфера застосування Конвенції.
15. Конвенція 1965 р. про врегулювання інвестиційний Арбітражний і погоджувальний Регламенти ІКСІД.
16. Поняття і природа арбітражної угоди як правової основи для передачі спору на рішення третейського суду.
17. Арбітражне застереження і третейський запис.
18. Вимоги до форми арбітражної угоди в різних країнах світу.
19. Істотні і факультативні умови арбітражної угоди.

20. Можливість визначення в арбітражній угоді права, яке застосовуватиметься при розгляді справи.
21. Підстави для визнання арбітражної угоди недійсною.
22. Багатоступеневі арбітражні угоди.
23. Дія арбітражної угоди щодо третіх сторін.
24. Опційні та альтернативні арбітражні угоди.
25. Концепція автономності арбітражної угоди.
26. Типові арбітражні угоди провідних арбітражних центрів.
27. Арбітрабельність спору та його критерії. України в сфері євроінтеграції
28. Формування складу арбітражу: принципи та порядок здійснення.
29. Особливості формування складу арбітражів ad hoc.
30. Інтерв'ювання потенційних арбітрів.
31. Особливості формування складу арбітражу у разі відсутності домовленості сторін.
32. Статус арбітра.
33. Кваліфікаційні вимоги до діяльності арбітра.
34. Конфлікт інтересів та його вплив на призначення і діяльність професійних арбітрів.
35. Незалежність та неупередженість як засадничі принципи діяльності арбітра.
36. Процедура визначення кількості і призначення арбітрів.
37. Відвід арбітрів.
38. Припинення мандата арбітра.
39. Порядок призначення нового арбітра.
40. Порядок пред'явлення позову по суті спору у міжнародному комерційному арбітражі.
41. Вимоги до форми позовної заяви. Документи, які додаються до позовної заяви.
42. Визначення підсудності справи.
43. Доктрина «компетенції компетенції» (Competenz-Competenz).
44. Заяви третейського суду щодо компетенції.
45. Початок арбітражного провадження.
46. Визначення правил процедури.
47. Визначення місця проведення арбітражного розгляду.
48. Мова арбітражного розгляду.
49. Обрання норм права, які застосовуються при розгляді даної справи.
50. Слухання та розгляд документів.
51. Призначення експертів.
52. Строки розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
53. Особливості провадження у справах в арбітражах ad hoc.
54. Зміст доказування у міжнародному комерційному арбітражі.
55. Стандарт доказування у міжнародному комерційному арбітражі.
56. Поняття та обсяг доказування.
57. Обставини, які не потребують доказування.
58. Значення прецеденту у доказуванні.
59. Тягар доказування в міжнародному комерційному арбітражі.
60. Презумпції та фікції і їх застосування у процесі доказування.
61. Критерії оцінювання доказів.
62. Критерії оцінювання доказів.
63. Види доказів.
64. Належність та допустимість доказів у міжнародному комерційному арбітражі.
65. Покази свідків. Перехресне опитування в арбітражі.
66. Огляд доказів, матеріальних цінностей, об'єктів на місці.
67. Проблеми доказування форс-мажорних обставин та ускладнень.
68. Транскордонне та регіональне співробітництво
69. Юрисдикція та компетенція щодо застосування забезпечувальних заходів.
70. Межі юрисдикції суду.

71. Юридична сила постанов арбітражу з питань забезпечувальних заходів.
  72. Види забезпечувальних заходів.
  73. Проблеми реалізації заходів забезпечення в порядку арбітражу.
  74. Особливості реалізації окремих видів забезпечення у різних правових традиціях.
  75. Передумови правозастосування у міжнародному комерційному арбітражі.
  76. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до встановлення здатності сторін до укладення арбітражної угоди.
  77. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до арбітражної угоди.
  78. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до арбітрабельності спору.
  79. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до правовідносин між сторонами спору (Substantive Law).
  80. Теоретичні засади визначення права, застосовуваного до порядку розгляду і вирішення спору (Procedural Law).
  81. Право країни місця виконання арбітражного рішення та його вплив на вирішення спору у міжнародному комерційному арбітражі.
  82. Проблеми застосування надімперативних норм у міжнародному комерційному арбітражі. Розширення видів та форм співпраці України та НАТО.
  83. Поняття і структура арбітражних витрат.
  84. Арбітражний збір та порядок його розрахунку. Структура арбітражного збору.
- Порядок сплати арбітражного збору.
85. Особливості сплати збору за зустрічними позовами.
  86. Витрати сторін пов'язані із підготовкою та розглядом справи.
  87. Особливості доказування, обрахування та компенсації витрат на юридичний супровід.
  88. Структура додаткових витрат та порядок їх обрахування.
  89. Відсотки за користування коштами, індексація, валютні коливання тощо.
  90. Винагорода арбітрів та порядок її визначення.
  91. Підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
  92. Мирова угода.
  93. Винесення арбітражного рішення.
  94. Форма і зміст арбітражного рішення.
  95. Види рішень в арбітражі.
  96. Типові строки вручення сторонам письмового рішення арбітражу відповідно до Регламентів комерційних арбітражів різних країн світу.
  97. Юридична сила рішень міжнародного комерційного арбітражу.
  98. Можливість перегляду винесеного арбітражного рішення.
  99. Сторони, які можуть вносити клопотання про перегляд рішення.
  100. Можливість оскарження рішення міжнародного комерційного арбітражу і підстави оскарження.
  101. Клопотання про скасування рішення.
  102. Сторони, які можуть вносити клопотання про скасування арбітражного рішення.
  103. Терміни подання клопотання. Resjudicata.
  104. Суб'єкти визнання та виконання арбітражних рішень.
  105. Підстави відмови у визнанні іноземних арбітражних рішень.
  106. Підстави для відмови у виконанні арбітражних рішень.
  107. Нью-Йоркська Конвенція 1958 р. про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.
  108. Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень, встановлена Конвенцією 1958 р. Підстави, передбачені Конвенцією для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.
  109. Процедура визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.
  110. Характеристика основних положень Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Його відповідність Типовому закону ЮНСІТРАЛ «Про міжнародний торговельний арбітраж».

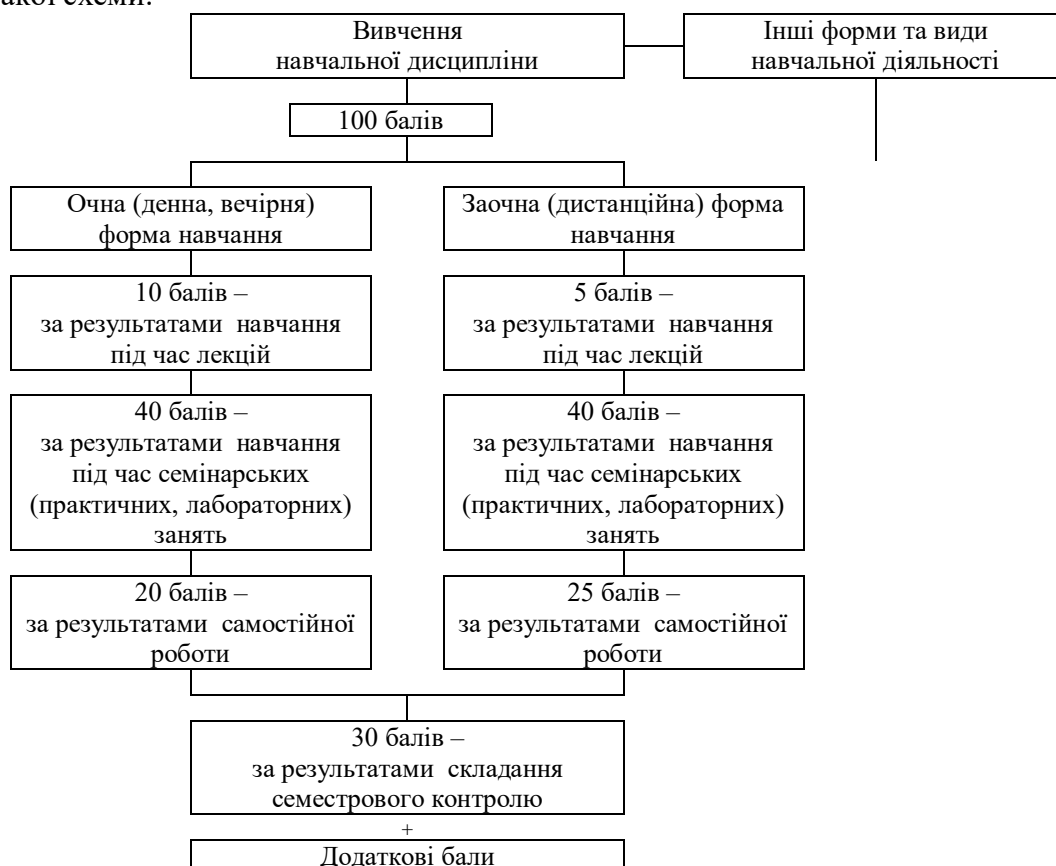
111. Загальна характеристика законодавства Швеції про міжнародний комерційний арбітраж.
112. Регламент арбітражного інституту торгової палати Стокгольму 1999 р.
113. Загальна характеристика законодавства Великобританії про міжнародний комерційний арбітраж.
114. Регламент Лондонського арбітражного інституту.
115. Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів.
116. Арбітражні збори.
117. Юридична сила рішення, винесеного міжнародним арбітражем.
118. Можливість оскарження рішень арбітражного суду.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Поняття арбітражу ad hoc та особливості розгляді ним міжнародних комерційних спорів.
2. Підстави припинення розгляду справи в міжнародному комерційному арбітражі.
3. Загальна характеристика законодавства Франції про міжнародний торговий арбітраж. Сфера застосування арбітражного способу вирішення спорів
Практичне завдання: підготуйте текст арбітражного застереження на основі якого спір щодо виконання зобов'язань за контрактом поставки можна було б передати на розгляд і вирішення арбітражу у Відні (Австрія).

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій,

передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 11 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій															
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
1.	Денна	15	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 13 семінарських занять за денною формою навчання. За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 3 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття. Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	12 тем	Номер теми												Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	0,5	1,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	8												8	
	Усього балів													20	

2.5 На семестровий контроль з кожної навчальної дисципліни відводиться 30 балів. Шкала визначення балів за результатами семестрового контролю подана у табл.

Шкала визначення балів за результатами семестрового контролю

Кількість балів за результатами семестрового контролю	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
27 – 30	високий	Студент правильно, повно та аргументовано розкрив питання, продемонстрував вміння самостійно аналізувати теоретичний матеріал, правильно та аргументовано вирішив завдання практичного характеру, володіє термінологією і викладає матеріал чітко і логічно.

Кількість балів за результатами семестрового контролю	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
24,5 – 26,5	достатній	Студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє термінологією, але назвав не всі риси, ознаки або види явища, процесу, інституту, теорії, категорії, проблеми, не до кінця розкрив зміст понять, допустив деякі неточності, які були виправлені ним при відповідях на додаткові питання і не вплинули на правильне розуміння змісту.
22,5 – 24		Студент у цілому розкрив суть питання, відповідає аргументовано і загалом правильно, володіє термінологією, але назвав не всі теорії, функції, риси явища, інституту, процесу, допустив декілька помилок, які не вплинули на їх правильне розуміння.
20,5 – 22	середній	Студент не до кінця розкрив основний зміст питання, деякі суттєві риси, явища, поняття. Проблеми розкрив частково, допустив певні помилки та неточності, які свідчать про його неповне розуміння сутності питання, в основному володіє термінологією.
18 – 20		Студент не до кінця розкрив зміст питання, не повністю визначив його істотні аспекти: риси, функції, види, форми тощо, допустив помилки принципового характеру, недостатньо володіє термінологією.
10,5 – 17,5	низький	Студент не достатньо розкрив зміст питання, не вмів його аналізувати і не може послідовно і логічно викласти, допустив суттєві помилки, не володіє термінологією.
0 – 10		Студент не розкрив зміст питання, не зумів його аналізувати і послідовно і логічно викласти, допустив хибні думки, не володіє термінологією.

Підсумовування балів за результатами вивчення навчальної дисципліни здійснюється після складання семестрового контролю. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання набраних студентом балів з поточного та семестрового контролю, а також додаткових балів. Семестрова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані та заліковій книжці студента, при чому вона не може перевищувати 100 балів.

2.6 У разі отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 34 або менше балів (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну в наступному навчальному періоді. У разі отримання за результатами вивчення навчальної дисципліни (поточного і підсумкового контролю) 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право повторно пройти підсумковий контроль двічі: перший раз – перескладання викладачеві, другий раз – перескладання комісії.

3. Рекомендовані джерела

Тема 1. Міжнародний комерційний арбітраж як засіб розв'язання спорів, що виникають у сфері міжнародних комерційних відносин.

1. Міжнародний комерційний арбітраж / Під ред. В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 212с.
2. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 року. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>.
3. Цірат Г. А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / Г.А. Цірат. К.: Алерта, 2019. 410 с.
4. Шаталюк А. Міжнародний арбітраж як дієвий засіб вирішення міжнародних господарських спорів / А. Шаталюк // Актуальні проблеми правознавства. - 2019. - Вип. 2. - С. 95-99. – URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=aprpr_2019_2_18.

Тема 2. Міжнародно-правові та національні джерела регулювання міжнародного комерційного арбітражу

1. ЮНИСТРАЛ. – URL: http://www.uncitral.org/uncitral/ru/uncitral_texts.html.
2. Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 року // Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. К. : Істина, 2002. С. 202.
3. Міжнародний комерційний арбітраж / Під ред. В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 212с.
4. Цірат Г. А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / Г.А. Цірат. К.: Алерта, 2019. 410 с.
5. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18 травня 1965 р.: ратифікована Законом України № 1547-III (1547-14) від 16.03.2000. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 21. Ст. 161.

Тема 3. Арбітражна угода як засіб формування компетенції арбітражу

1. Мальський М. М. Арбітражна угода: теоретичні та практичні аспекти: Монографія. – Львів: Літопис, 2013. – 374 с.
2. Лис Г. І. Зміст арбітражної угоди Вісник ВРЮ, №4 (12), 2012. – URL: http://www.vru.gov.ua/content/article/visnik12_08.pdf.
3. Мальський М. М. Поняття арбітражної угоди в міжнародному комерційному арбітражі. Проблеми цивільного та підприємницького права в Україні. Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 178-180. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2011_3/178.pdf
4. Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Право України. 2011. № 1. С. 79-97.
5. Крупчан О. Міжнародні стандарти категорії «публічний порядок» у сфері міжнародного комерційного арбітражу та її визначення у законодавстві та правозастосовній практиці України. Право України. 2011. № 1. С. 150-160.

Тема 4. Формування складу арбітражу

1. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025571-17#Text>.
2. Відвід арбітрів у міжнародному комерційному арбітражі: упередженість і залежність від сторін. URL: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=121658> (дата звернення 20.11.2018).
3. Волощук О. Т. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. Чернів. нац. Ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Чернівецький нац. унт, 2011. 260 с.

4. Волошук О. Т. Відвід арбітра в міжнародному комерційному арбітражі [Електронний ресурс] / О. Т. Волошук, М. Гетманцев. - Електрон. текстові дан. // Підприємництво, господарство і право : науково-практичний господарсько-правовий журнал. До 2001 г. виходив російською мовою. - 2018/2. - № 12. - С. 344-350. — URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/12/66.pdf>.
5. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 р. № 4002-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. ст.198. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>.
6. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. / О. М. Гончаренко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф.комерц. права. — Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. - 203 с.
7. Кравцов С. О. Формування складу арбітрів, забезпечувальні заходи, отримання, збереження та забезпечення доказів у міжнародному комерційному арбітражі // Часопис цивільного і кримінального судочинства. — 2013. — № 3. — С. 160–168.

Тема 5. Арбітражне провадження.

1. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025571-17#Text>.
2. Литвиненко З. Подання позову до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Право України. 2011. № 1. С. 67-79.
3. Притика Ю. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі. Право України. 2011. № 1. С. 139-150.
4. Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Право України. 2011. № 1. С. 79-97.

Тема 6. Докази і доказування у міжнародному комерційному арбітражі

1. Пільков К. М. Теорія і практика доказування у міжнародному комерційному арбітражі : Монографія. — К. : Освіта України, 2016. — 240 с.
2. Коваленко Ірина Поняття та види арбітрабельності в теорії міжнародного комерційного арбітражу. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1 : Цивільне право і процес. С. 29-33.
3. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025571-17#Text..>
4. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж / Геннадій Анатолійович Цірат. — К. : Істина, 2002. — 304 с
5. Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Право України. 2011. № 1. С. 79-97.
6. Кравцов С. О. Формування складу арбітрів, забезпечувальні заходи, отримання, збереження та забезпечення доказів у міжнародному комерційному арбітражі // Часопис цивільного і кримінального судочинства. — 2013. — № 3. — С. 160–168.

Тема 7. Забезпечувальні заходи

1. Цірат Г.А. - Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі. Питання законності та юридичної сили. частина 1 — URL: <https://jvs.law/wp-content/uploads/2020/06/zabezpechuvalni-zakhody-v-mizhнародnomu-komertsynomu-arbitrazhi-part1.pdf>.
2. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025571-17#Text..>
3. Мисишин А. В. Забезпечувальні заходи під час розгляду справ міжнародним комерційним арбітражем / Геннадій Анатолійович Цірат. — Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. Випуск 50. Том 1. - 2018. — С. 92-94.
4. Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі. Право України. 2011. № 1. С. 79-97.

5. Кравцов С. О. Формування складу арбітрів, забезпечувальні заходи, отримання, збереження та забезпечення доказів у міжнародному комерційному арбітражі // Часопис цивільного і кримінального судочинства. — 2013. — № 3. — С. 160–168.

Тема 8. Застосовуване право у міжнародному комерційному арбітражі

1. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України (зі змінами, що набрали чинності з 1 листопада 2020 року) // Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України. URL: https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_UA_2020_print_1603953966.pdf
2. Галущенко Г. Вибір іноземного права міжнародним комерційним арбітражним судом при Торгово-промисловій палаті України // Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 373-376. – URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/65.pdf>.
3. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>.
4. Винокурова Л. Ф. Щодо розвитку правової доктрини третейського розгляду в Україні // Право України. — 2014. — № 12. — С. 11–26.

Тема 9. Арбітражні витрати

1. Положення про арбітражні збори та витрати. Додаток до Регламенту Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торговопромисловій палаті України. URL: <https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-arbitrazhni-zbory-ta-vytraty.pdf>.
2. Галущенко Г. Вибір іноземного права міжнародним комерційним арбітражним судом при Торгово-промисловій палаті України // Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 373-376. – URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/65.pdf>.
3. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>.
4. Винокурова Л. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2013. - Вип. 3. - С. 28-35.
5. Гончаренко О.М. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. / О. М. Гончаренко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф.комерц. права. — Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. — 203 с.
6. Міжнародний комерційний арбітраж [Текст] : навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.] ; під ред. У. Гельманна, В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 203 с.

Тема 10. Арбітражні рішення: порядок винесення, набрання законної сили та механізм оскарження

1. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» 24.02.1994 р. // ВВР України.— 199.— N 25.— ст.198.
2. Типовий закон ЮНІСТРАЛ «Про міжнародний торговий арбітраж» 1985 р.
3. Київська конвенція про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарчої діяльності 1992 р.
4. Висоцька О.В. Вирішення спорів у міжнародному комерційному арбітражі : Дис. на здоб.наук.ступ. д-ра філософії в галузі права/ МКА; МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. — К., 2004. — 165 с.
5. Зубкова О. Г. Інститут надзвичайного арбітра в міжнародному комерційному арбітражі // Наше право. — 2013. — № 6. — С. 181-187.

6. Міжнародний комерційний арбітраж [Текст] : навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.] ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 203 с.
7. Кузьменко С. Публічний порядок і рішення міжнародного арбітражу // Персонал.— 2004.— №4.— С.74-76.

Тема 11. Виконання арбітражних рішень.

Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.

1. . Кравцов С. О. Проблемні питання визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. — 2013. — Вип. 6-1(2). — С. 52-56.
2. Поворознюк І.І. Актуальні питання правового регулювання визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні // Актуальні проблеми держави і права: Зб.наук праць. — О.: Юрид.літ-ра, 2003 р.— Вип.18. — С.481-493.
3. Міжнародний комерційний арбітраж [Текст] : навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.] ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 203 с.
4. Висоцька О.В. Вирішення спорів у міжнародному комерційному арбітражі : Дис. на здоб.наук.ступ. д-ра філософії в галузі права/ МКА; МАУП; Міжнар.відкр.ун-т. — К., 2004. — 165 с.
5. Поворознюк І.І. Актуальні питання правового регулювання визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні // Актуальні проблеми держави і права: Зб.наук праць. — О.: Юрид.літ-ра, 2003 р.— Вип.18. — С.481-493.
6. Богуславский М., Карабельников Б. Исполнение решений международных арбитражей и ссылки на публичный порядок // Хозяйство и право. — 2003. — №9. — С.134-144.

Тема 12. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні та у зарубіжних країнах

1. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітражний» 24.02.1994 р. // ВВР України.— 199.— N 25.— ст.198. 4.
2. Закон України «Про третейські суди» від 11.05.2004 № 1701-IV // ВВР України.— 2004.— N 3.— ст.412. Міжнародний комерційний арбітраж [Текст] : навч. посіб. / Юрій Білоусов [та ін.] ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 203 с.
3. Белоглазек О. Міжнародний торговий арбітраж: законодавство і практика різних країн. — К.: Таксон, 1998. — 208 с.
4. Бондарьов Т. Міжнародний комерційний та інвестиційний арбітраж. Законодавство і практика України // Юридичний журнал. — 2005. — №12. — С.29-35.
5. Висоцька О. До проблеми: міжнародна арбітражна практика // Персонал . — 2005. — №1. — С.85-87.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://rada.gov.ua>.
2. http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/convtheme.shtml
3. http://www.uncitral.org/uncitral/ru/uncitral_texts/arbitration.html
4. http://www.ibanet.org/Publications/publications_IBA_guides_and_free_materials.aspx
5. <http://www.arbitration-icca.org>
6. <http://arb.ucci.org.ua/icac/ua/icac.html>
7. <http://arbitration.kiev.ua>
8. <http://www.ciarb.org>

Розробники навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни

доктор юридичних наук, доцент

_____ Володимир НАГНИБІДА

«27» серпня 2021 року

Схвалено кафедрою міжнародного та європейського права «27» серпня 2021 року,
протокол № 1.

Завідувачка кафедри _____ Олена ЧЕРНЯК

«__» _____ 2020 року

Декан юридичного факультету

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

_____ 2021 року

Погоджено методичною радою університету 28 серпня 2021 року, протокол № 1.

Голова методичної ради _____ Ірина КОВТУН

_____ 2021 року

Обліковий обсяг – 1,55 ум.др.арк.